

การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
Development of Art Activity Sets for Grade 4 Students:
an Application of Torrance's Theory of Creativity

เบญจมาศ สุภาพอน¹, สุทธิพร บุญส่ง²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านลาดแค ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ด้วยรูปภาพแบบ A ของทอแรนซ์
4. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนวิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยหาค่าพารามิเตอร์ (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ t - test (Paired Samples t - test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.62/89.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail : sutboon@hotmail.com.

² ผศ.ดร.สุทธิพร บุญส่ง. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail : sutboon@hotmail.com.

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม, ความคิดสร้างสรรค์

Abstract

The objectives of this research were to

1. Develop an art activity set for Grade 4 students based on Torrance's theory of Creativity,
2. Compare students' achievement between before and after using the art activities set,
3. Explore students' satisfaction towards the use of the designed art activities set.

The samples were 18 students studying in Grade 4 at Banladkae School. The research instruments were the series of art activities based on Torrance's theory of Creativity, a students' achievement test, a creativity test in the form of pictures based on Torrance's theory, and a students' satisfaction survey.

The result of research was found that the effectiveness of the art activity set was higher than the standard set. The post - test scores were significantly higher than the post - test scores at .05 significance. The students' satisfaction towards the art activities was at the 'high' level.

Keywords : Theory of Creative Art Activities, Torrance

บทนำ

เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถพิเศษของมนุษย์ในการจินตนาการและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทั้งในด้านผลผลิตรวมถึงกระบวนการแก้ปัญหาที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์และจรรโลงสังคมประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อชาวโลกอย่างมหาศาล ในวงการการศึกษาถือว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นเรื่องสำคัญของมนุษย์ (ชาญรงค์ พรุ่งโรจน์, 2543) ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตั้งแต่วัยเด็ก และพัฒนาการติดต่อกันจนถึงขั้นระดับสูง โดยไม่ถูกบั่นทอนให้ลดน้อยลง เพราะเราเชื่อมั่นว่าทุกคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถจะส่งเสริมกันได้อย่างอิสระ (วารภรณ์ รักวิจัย, 2535) ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกอนาคตและเกี่ยวข้องกับความรู้สึกร่างกาย อารมณ์ ทักษะสติ และคุณค่าทางสังคม เป็นความคิดที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การสำรวจคิดค้นในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งทำให้เกิดผลผลิตใหม่ ๆ หรือเป็นความคิดที่จะนำไปสู่ขบวนการวิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวบุคคลทุกคน

แต่ยังไม่มีสิ่งใดที่จะไปถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพประชากรที่ต้องการให้มีการเสริมสร้างและพัฒนาการ ซึ่งถ้าหากได้รับการพัฒนาตั้งแต่เด็กในวัยระยะแรก ๆ แล้ว จะทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ หากได้มีการพัฒนา เป็นอย่างดีคุณภาพของเด็กจะดีในอนาคต สังคมใด ๆ ก็ตาม ล้วนต้องการคนที่มีจินตนาการสร้างสรรค์ คนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งคิดจินตนาการของตนเองออกมา ทั้งในรูปแบบคำพูด และสัญลักษณ์ทางศิลปะ

การส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิชาศิลปะ เป็นการพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยให้เด็กมีโอกาสได้คิดสร้างสรรค์ และแสดงความรู้สึกนึกคิด ออกมาเป็นภาพกิจกรรมศิลปะ มีบทบาทเด่นชัดในการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ของเด็ก (เลิศ อานันท์นะ, 2523) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ (อารี พันธุ์ณี, 2547) ที่เสนอว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับ หลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไม่เป็นเพียงส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ ระหว่างกล้ามเนื้อเนื้อมือและตา และผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ที่อาจจะมีเท่านั้น แต่ยังเป็น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และนำไปสู่การเรียนรู้ เขียน อ่านอย่างสร้างสรรค์ต่อไป การใช้กิจกรรม ทางศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกด้วยการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างเสรี ตามความคิดและจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับเลิศ อานันท์นะ ที่กล่าวว่า วิชาศิลปะมีบทบาทที่เด่นชัดในการเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก (เลิศ อานันท์นะ, 2523) ซึ่ง เฮแมน (Hayman, 1960) ก็กล่าวว่า การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส แสดงความคิดสร้างสรรค์นั้น คงไม่มีวิชาใดให้อิสระได้ดีกว่าการเรียนวิชาศิลปะศึกษา

จากความสำคัญของกิจกรรมศิลปะ (วิชาทัศนศิลป์) ดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต้องการให้เน้นทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ในผลงานทัศนศิลป์ของผู้เรียน คุณค่า และประโยชน์ของวิชาศิลปะ (วิชาทัศนศิลป์) ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนด้วย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะที่ดีควรจัดให้นักเรียนเป็นอิสระทางความคิด และการแสดงออกในผลงาน ศิลปะของตนเอง เน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนก็จะคิดเป็น ทำเป็น และรู้จักการแก้ปัญหา ดัดแปลง และใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ผลงานศิลปะของนักเรียนที่สร้างขึ้นมาจึงสามารถบอกถึงรูปแบบ เฉพาะตัวของผู้เรียน และยังแสดงให้เห็นความคิด จินตนาการของผู้เรียน และจากการจัดการเรียน การสอนในรายวิชาทัศนศิลป์ที่ผ่านมา สังเกตว่า ผู้เรียนยังขาดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน เพราะผู้เรียน ยังติดอยู่กับกรอบ ไม่กล้าคิดและมีความกดดันในการคัดลอกจากต้นแบบมากกว่าที่จะคิดสร้างสรรค์ ผลงานด้วยตนเอง ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่สอนวิชาศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงมีแนวคิด ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อให้เห็นพัฒนาการระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อนำผลของการวิจัย มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะ โดยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะ โดยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านลาดแค ตำบลลาดแค อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และแบบทดสอบสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้พิจารณาค่าสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ใช้เกณฑ์กำหนด ดังนี้
 - คะแนน +1 เมื่อเห็นด้วยว่าข้อความนั้น มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
 - คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้น มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
 - คะแนน -1 เมื่อไม่เห็นด้วยว่าข้อความนั้น มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
2. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. แบบวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder – Richardson (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2553) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)
2. นำคะแนนที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความสอดคล้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62, S.D. = 0.26$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดกิจกรรมในชุดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีความน่าสนใจ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89, S.D. = 0.32$) รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78, S.D. = 0.43$) และความสะดวกในการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72, S.D. = 0.46$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 คน ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.62/89.17 ซึ่งได้ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชวนรัตน์ สุทธิพงษ์, 2550) ได้วิจัยเรื่อง การรายงานวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้สื่อเอกสารประกอบการเรียนเล่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน E_1/E_2 เท่ากับ 85.68/96.22 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ประสิทธิ์ พันธุ์เกษตร, 2550) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนการวาดภาพด้วยสีน้ำ รายวิชาศิลปะทัศนศิลป์ รหัสวิชา ศ 31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.62/82.44 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (พรนิภา ซาเก็ม, 2550) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน สาระทัศนศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 87.47/86.64$ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 (วิเชียร วุฒินาครธรรม, 2550) ได้วิจัยเรื่อง รายงานการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 85.25 /84.00$ วิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนสาระทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.55/80.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประสิทธิ์ พันธุ์เกษตร, 2550) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาและประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนการวาดภาพด้วยสีน้ำรายวิชาศิลปะทัศนศิลป์ รหัสวิชา ศ 31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลังจากใช้เอกสารประกอบการเรียนหรือบทเรียนโปรแกรมในการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (วิเชียร วุฒินาครธรรม, 2550) ได้วิจัยเรื่อง รายงานการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนมีความสนุกเพลิดเพลิน และไม่เบื่อที่จะเรียนรู้ รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ และมีรูปภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ (วิเชียร วุฒินาครธรรม, 2550) ได้วิจัยเรื่อง รายงานการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระที่ 1 ทักษะศิลป์ อยู่ในระดับมาก และ (อมร อาภาศิริผล, 2550) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนสาระทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ในการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกของนักเรียนที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ และชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

2. ในการพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมถึงเทคนิคในการจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้ศึกษาสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่นำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.62/89.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การจัดกิจกรรมในชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีความน่าสนใจ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ และความสะดวกในการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดทำชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้กับนักเรียนชั้นอื่น ๆ บ้าง เพื่อหาข้อสรุปผลการศึกษาที่กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อดูความแตกต่าง

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ พันธุ์เกษตร. (2550). *การพัฒนาและประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนการวาดภาพด้วยสีน้ำ รายวิชาศิลปะทัศนศิลป์ รหัสวิชา ศ 31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชวนรัตน์ สุทธิพงษ์. (2550). *การรายงานวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้สื่อเอกสารประกอบการเรียน เล่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. Mukdahan : โรงเรียนห้วยใหญ่วิทยา.
- ชาญรงค์ พรุ่งโรจน์. (2543). *การวิจัยทางศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พรนิภา ซาเก็ม. (2550). *การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน สาระทัศนศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- เลิศ อานันทนงะ. (2523). *ศิลปะในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : ศึกษิตสยาม.
- วรภรณ์ รักวิจัย. (2535). *กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย*. เอกสารประกอบการสอน ว 531. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิเชียร วุฒินาครธรรม. (2550). *รายงานการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อารี พันธมณี. (2545). *ฝึกให้คิดเป็นคิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร : โยใหม่ เอ็ดดูเคท.